

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ: СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Викладачі: асистентка Самойленко Юлія Сергіївна (практичні заняття)

Кафедра: *всесвітньої історії та міжнародних відносин, V корпус, ауд. 304*

E-mail: julie.samoilenko@gmail.com

Телефон: (061) 228-76-39

Інші засоби зв'язку: *приватні повідомлення СЕЗН ЗНУ, електронна пошта*

Освітня програма, рівень вищої освіти		Країнознавство Бакалавр					
Статус дисципліни		Вибіркова					
Кредити ECTS	3	Навч. рік		Рік навчання		Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів		2	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 48		
Вид контролю	Залік						
Посилання на курс в СЕЗН ЗНУ		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13642					
Консультації:		За попередньою домовленістю Особисті: V корпус, ауд. 304 Zoom: 984 515 4669, пароль: samoilenko					

ОПИС КУРСУ

В сучасному світі волонтерська діяльність вважається невід'ємною частиною діяльності успішної людини, що сприяє самореалізації, особистісному зростанню, успішній соціалізації і допомагає здобувати навички взаємодопомоги та підтримки, що гуртує суспільство. У XXI ст. Україна все ще перебуває у стані становлення і розбудови громадянського суспільства, ґрунтуючись принципами свободи, гуманізму і милосердя. Цей доволі складний процес має тривалий характер і обумовлюється складною політичною та соціально-економічною ситуацією держави.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Волонтерський рух: світовий та український досвід» є формування у студентів цілісного уявлення та комплексного підходу до основних засад волонтерської діяльності світових та українських практик.

Основними **завданнями** дисципліни є: визначення ролі та функцій волонтерів у світовому та українському вимірах, ознайомлення з методами заохочення людей до волонтерської діяльності; формування індивідуального стилю професійної поведінки та діяльності майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

Результати навчання, визначені Запорізьким національним університетом за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

РН18 Демонструвати знання історії, географії, економіки та особливостей

політичного розвитку країн світу.

РН19 Демонструвати знання про природу та характер взаємодії окремих країн на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН23 Надавати експертну оцінку з проблем політичного розвитку країн світу.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (має 60 балів):

Обов'язкові види роботи:

Виступи на семінарських заняттях (має 3 бали), що включають послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом, уміння творчо розв'язувати завдання.

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (має 1 бали) – на кожному практичному занятті.

Письмова контрольна робота (має 10 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота у вигляді тестових завдань.

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді аналітичного есе (має 8 балів) виконується за бажанням студента; перегляд тематичного кінофільму та написання рецензії (має 4 бали). Перелік тем до виконання індивідуального письмового завдання знаходиться на сторінці курсу СЕЗН ЗНУ. Максимальна кількість робіт для виконання – дві за семестр.

Підсумкові контрольні заходи (має 40 балів):

Усна відповідь на заліку (має 40 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: практичного (має 20 балів) й теоретичного – термінології (має 20 балів).

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Теоретичні завдання (опитування)	Семінари 1-4	12%
	Групова робота на семінарі	Семінари 1-4	4%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 7	10%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 1-7	4%
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Теоретичні завдання (опитування)	Семінари 5-7	9%
	Групова робота на семінарі	Семінари 5-7	3%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 14	10%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 8-14	8%
Підсумковий контроль (має 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання			20%
Підсумкове практичне завдання			20%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СВІТОВА ПРАКТИКА ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ			
Тиждень 1 Лекція 1	Вступна лекція	Лекція-діалог	
Тиждень 2 Лекція 2	Цілі та мета волонтерства. Основні світові тенденції	Лекція-діалог	
Тиждень 2 Семінар 1	Цілі та мета волонтерства. Основні світові тенденції	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3 1
Тиждень 3 Лекція 3	Волонтерство у США	Лекція-дискусія	
Тиждень 4 Лекція 4	Волонтерські Рухи у Великій Британії та Ірландії	Лекція-дискусія	
Тиждень 4 Семінар 2	Волонтерські рухи у Великій Британії та Ірландії	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3 1
Тиждень 5 Лекція 5	Волонтерські рухи у Франції	Лекція-діалог	
Тиждень 6 Лекція 6	Особливості волонтерських рухів в Німеччині та Швейцарії	Лекція-конференція	
Тиждень 6 Семінар 3	Волонтерські рухи в Німеччині та Швейцарії	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3 1
Тиждень 7 Лекція 7	Волонтерські рухи країн Північної Європи	Лекція-конференція	
Тиждень 8 Лекція 8	Волонтерські рухи на Балканах	Лекція-дискусія	

Тиждень 8 Семінар 4	Волонтерські рухи на Балканах	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3 1
Тиждень 9 Лекція 9	Волонтерські рухи в країнах Азії	Лекція-діалог Самостійна робота – 1 Модульна контрольна робота – 1	4 10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: ВОЛОНТЕРСЬКІ РУХИ В УКРАЇНІ			
Тиждень 10 Лекція 10	Особливості утворень та розвитку волонтерських рухів в Україні	Лекція-дискусія	
Тиждень 10 Семінар 5	Особливості утворень та розвитку волонтерських рухів в Україні	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3 1
Тиждень 11 Лекція 11	Популяризація і розвиток українського волонтерства у ХХІ ст.	Лекція-дискусія	
Тиждень 12 Лекція 12	Нормативно-правова складова волонтерського руху в Україні	Лекція-дискусія	
Тиждень 12 Семінар 6	Нормативно-правова складова волонтерського руху в Україні	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3 1
Тиждень 13 Лекція 13	Діяльність громадських організацій в Україні у ХХІ ст.	Лекція-дискусія	
Тиждень 14 Лекція 14	Міжнародне співробітництво українських громадських організацій	Лекція-дискусія	
Тиждень 14 Семінар 7	Міжнародне співробітництво українських громадських організацій	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі Самостійна робота – 2 Модульна контрольна робота – 2	3 1 8 10

ЛІТЕРАТУРА

1. Горелов Д.М., Корнієвський О.А. (2015). Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики (аналітична доповідь). Київ, НІСД. 36 с.
2. Грушко-Колінько З. (2017). Волонтерські будні. Дорожні сповіді-оповіді. Поліграфцентр «Ліра». 92 с.
3. Жадан С., Карпа І., Роздобудько І. (2015). Волонтери. Мобілізація добра. 265 с.

4. Петков С., Соболев Є., Мельник О. (2018). Волонтерські організації в Україні: Адміністративно-правовий статус та організація діяльності. АртЕк. 162 с.
5. Centre for European Volunteering. (2020). Blueprint for European Volunteering 2030. 19 p.
6. Civico G. (2020). In countries based on democratic principles, minority groups continue to experience discrimination. URL: <https://nonprofit.xarxanet.org/opinion/countries-based-democratic-principles-minority-groups-continue-experience-discrimination>
7. Civico G. (2021). Sustaining volunteer energy when fuel capacity is low. URL: <https://www.alliancemagazine.org/blog/sustaining-volunteer-energy-when-fuel-capacity-is-low/>
8. European Movement. United Kingdom. (2020). Volunteer Handbook. Version 2.2. 13 p.
9. Turcatti D. (2021). How London's Latin American Women Make Families, Communities and Rights Visible. *E-International Relations*. URL: <https://www.e-ir.info/2021/06/22/how-londons-latin-american-women-make-families-communities-and-rights-visible/>
10. Kuzio T., D'Anieri P. (2018). Annexation and Hybrid Warfare in Crimea and Eastern Ukraine. *E-International Relations*. URL: <https://www.e-ir.info/2018/06/25/annexation-and-hybrid-warfare-in-crimea-and-eastern-ukraine/>

Інформаційні бази даних та енциклопедії:

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Міністерство закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua>
3. Українська волонтерська служба. URL: <https://volunteer.country/>
4. E-international Relations. URL: <https://www.e-ir.info/>
5. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com>.
6. NATO. URL: <http://www.nato.int>
7. Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE). URL: <http://www.osce.org>
8. The European Council. URL: <http://www.coe.int/DefaultEN.asp>
9. The European Union. URL: <http://www.europa.eu.int>
10. The United Nations. URL: <http://www.un.org>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим (вібрацію) свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу alaja.rosa@gmail.com або agent SBU@gmail.com не приймаються!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2021-2022 рр.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. *Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти* (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. *Наукова бібліотека*: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
 - для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович
- У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>